

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Jhumpa
LAHIRI

Interpretul de maladii

Traducere din limba engleză și note de
ALINA SÂRBU

NEMIRA

Cuprins

O situație temporară	11
Pe când venea domnul Pirzada la cină	41
Interpretul de <i>maladii</i>	69
Un adevărat <i>durwan</i>	104
Sexy	123
La doamna Sen	159
Această casă binecuvântată.....	190
Tratamentul lui Bibi Haldar	218
Cel de-al treilea și ultimul continent	237

O situație temporară

Avizul îi informa că nu era decât o situație temporară: vreme de cinci zile urma să le fie întrerupt curentul electric pentru o oră, începând de la opt seara. O linie electrică aeriană fusese dărâmată odată cu ultima furtună de zăpadă, iar depanatorii urmau să profite de serile blânde pentru a o repara. Lucrările nu aveau să afecteze decât casele de pe strada liniștită, cu trotuare mărginite de copaci, care se afla la doar câțiva pași de o stație de tramvai și de un șir de magazine cu fațade din cărămidă, strada pe care Shoba și Shukumar locuiau de trei ani.

- Drăguț din partea lor să ne anunțe, a recunoscut Shoba după ce a citit cu voce tare avizul, mai mult pentru ea, decât pentru Shukumar.

Apoi a lăsat să-i alunece de pe umăr cureaua mare, de piele, de la geanta burdușită cu dosare, pe care a lăsat-o în hol înainte să intre în bucătărie. Purta un impermeabil din poplin bleumarin peste pantaloni de trening cenușii și adidași albi, arătând, la cei treizeci și trei

de ani ai ei, întocmai ca acel tip de femeie cu care pretinsese cândva că nu va ajunge să semene în veci.

Tocmai sosise de la sala de fitness. Rujul de culoarea merișorului abia dacă i se mai zărea pe la colțul buzelor, iar creionul dermatograf îi lăsase pete ca de cărbune sub ochi. Shukumar s-a gândit că, pe vremuri, se întâmpla să arate în halul ăsta doar după câte o petrecere sau după vreo noapte pierdută în vreun bar, când îi era lene să se mai spele pe față, prea nerăbdătoare să se prăbușească în brațele lui. Ea a trântit un vraf de plicuri pe masă, fără să arunce măcar un ochi într-acolo. Încă era cu privirea pironită pe înștiințarea pe care o ținea în cealaltă mână.

- Totuși, ar trebui să se rezolve chestiile de genul ăsta în timpul zilei.

- Când sunt doar eu acasă, adică, a spus Shukumar, după care a pus un capac de sticlă pe o oală cu mâncare de miel, potrivindu-l astfel încât doar un firicel de abur să poată scăpa de dedesubt.

Din ianuarie, el lucrase numai de acasă, încercând să-și termine ultimele capitole ale disertației despre revoltele agrare din India.

- Când vor începe reparațiile? a întrebat-o.

- Aici scrie că pe 19 martie. Azi e, cumva, 19?

Și, zicând acestea, Shoba s-a îndreptat spre panoul de plută înrămat de pe peretele de lângă frigider, unde nu se afla altceva decât un calendar cu modele de tapet create de William Morris. L-a privit de parcă ar fi fost prima oară, studiind cu mare atenție partea de sus a modelului, înainte să le îngăduie ochilor ei să coboare spre grila cu datele din josul paginii. Un prieten le trimisese calendarul prin poștă, drept cadou de Crăciun,

Libris

în ciuda faptului că, în acel an, Shoba și Shukumar nu sărbătoriseră în vreun fel Crăciunul.

- Azi, carevasăzică, a anunțat Shoba. Apropo, vezi că ai programare la dentist vinerea viitoare!

El și-a trecut limba peste dinții pe care uitase să și-i spele în dimineața aceea. Și nici măcar nu era pentru prima dată! Nu ieșise deloc din casă cât fusese ziua de lungă, și nici ieri. Cu cât stătea Shoba mai mult pe afară, cu cât lucra ea mai multe ore peste program și cu cât își lua mai multe proiecte suplimentare, cu atât mai mult își dorea el să rămână înăuntru, nemaieșind din casă nici măcar pentru a lua corespondența sau pentru a cumpăra fructe sau vin din magazinele de lângă stația de tramvai.

În urmă cu șase luni, în septembrie, Shukumar se afla la o conferință academică în Baltimore, atunci când Shoba a intrat în travaliu, cu trei săptămâni înainte de data la care ar fi trebuit să nască. Nu dorise să se ducă la acea conferință, dar ea insistase: era important să își facă relații, de vreme ce urma să intre în câmpul muncii în anul următor. Tot ea îl asigurase că avea numărul de telefon al hotelului unde urma să se cazeze, precum și o copie a programului său și numerele zborurilor și că aranjase ca prietena ei Gillian să o ducă la spital în caz de urgență. Pe când taxiul pornea spre aeroport, în dimineața aceea de demult, Shoba a rămas o vreme afară făcându-i cu mâna, îmbrăcată în halat, în timp ce brațul celălalt i se odihnea pe movila pântecului de parcă aceasta ar fi fost o parte perfect naturală a trupului ei.

Ori de câte ori se gândea la momentul acela, ultimul în care o văzuse pe Shoba însărcinată, el își amintea cel mai bine taxiul, un break roșu, cu litere albastre, care

semăna cu o peșteră în comparație cu mașina lor. Cu toate că Shukumar avea peste un metru optzeci și mâini prea mari ca să le țină confortabil în buzunarele propriilor blugi, pe bancheta din spate a celui taxi se simțise cât un pitic. Iar în timp ce mașina gonea în jos, pe Beacon Street, își imaginase o zi în care el și Shoba probabil că aveau să fie nevoiți să cumpere propriul break, pentru a-și căra copiii de colo până colo, între lecții de muzică și programări la dentist. Și își închipuise cum avea el să strângă volanul, în timp ce Shoba urma să se întoarcă spre bancheta din spate pentru a le da celor mici cutiuțele lor cu suc. Cândva, aceste imagini ale paternității îl chinaseră pe Shukumar, sporindu-i anxietatea cauzată de faptul că încă era student la 35 de ani. Dar în acea dimineață de început de toamnă, cu copacii grei de frunze de culoarea bronzului, pentru prima oară, el întâmpinase cu bucurie acea imagine.

Un membru al personalului îl găsisese, cumva, prin toate acele săli de conferință identice și îi înmânase un pătrat rigid de hârtie pe care nu era scris decât un număr de telefon. Shukumar știuse însă că era al spitalului. Până să se întoarcă el în Boston, totul luase sfârșit. Bebelușul se născuse mort. Shoba zăcea, adormită, într-un pat, într-o cameră atât de mică, încât abia dacă avea loc să stea în picioare lângă ea, situată într-o aripă a spitalului pe care nu o vizitaseră când făcuseră turul dedicat viitorilor părinți. Placenta ei se slăbise și i se făcuse cezariană, dar nu îndeajuns de repede. Doctorul le-a explicat că astfel de lucruri se mai întâmplă și le-a zâmbit în cel mai prietenos mod în care le poți zâmbi unor oameni pe care nu îi cunoști decât datorită

statutului profesional: Shoba avea să se pună pe picioare în doar câteva săptămâni și nimic nu părea să indice faptul că nu va mai putea să aibă copii în viitor.

Acum Shoba pleca înainte ca Shukumar să se trezească. El deschidea ochii și nu mai vedea decât firele lungi și negre de păr rămase pe perna ei și se gândea la cum stătea ea în biroul din centru, sorbindu-și deja cea de-a treia cană de cafea din acea dimineață și căutând greșeli de literă în manuale, pe care le marca folosind mai multe creioane colorate, un fel de cod pe care i-l explicase și lui odată. Îi promisesese că avea să facă același lucru și cu disertația lui, când va fi gata. O invidia pentru specificitatea sarcinilor ei, care erau atât de diferite de natura ambiguă a muncii lui. El, unul, nu era decât un student mediocru, care avea capacitatea de a absorbi detalii fără pic de curiozitate. Până în septembrie fusese sârguincios, dacă nu chiar devotat, rezumând capitole și scoțând în evidență fel de fel de argumente, pe un caiet cu foi galbene dictando, frumos liniate. Dar acum nu mai făcea altceva decât să zacă în patul lor până îl cuprindea plictiseala, holbându-se la partea lui de șifonier, a cărei ușă Shoba o lăsa întotdeauna întredeschisă, la șirul de haine de tweed și la pantalonii din catifea reiată, dintre care nu mai trebuia să aleagă pentru a se duce să-și țină orele în acel semestru. După ce murise bebelușul, nu prea mai putea să scape de responsabilitățile sale didactice, dar îndrumătorul lui de doctorat aranjase în așa fel lucrurile, încât Shukumar să poată avea semestrul de primăvară doar pentru el. Era în al șaselea an de doctorat. „Semestrul ăsta și perioada de vară pe care le vei avea la dispoziție

„Ar trebui să-ți dea avântul de care ai nevoie!“ îi spusese îndrumătorul lui de doctorat. „Ar trebui să poți să-ți termini teza până în septembrie.“

Numai că nimic nu-i dădea vreun pic de avânt lui Shukumar. În schimb, se gândea cum el și Shoba deveniseră experți în a se evita unul pe altul în casa lor cu trei dormitoare, petrecându-și cât mai mult timp posibil la etaje diferite. Se gândea cum el, unul, nu mai aștepta deloc cu plăcere weekendurile, în timpul cărora ea stătea de acum cu orele pe canapea, printre creioane colorate și dosare, încât ajunsese să se teamă că ar fi de-a dreptul necuviincios dacă ar pune un disc la pick-up în propria casă. Se gândea cât timp trecuse de când ea se uitase ultima oară în ochii lui și îi zâmbise sau îi șoptise numele în timpul acelor rare ocazii când, înainte de a adormi, se întindeau unul după trupul celuilalt.

La început, crezuse că totul avea să treacă, că el și Shoba vor depăși cumva cu bine această situație. Ea nu avea decât treizeci și trei de ani. Era puternică, se pusese repede pe picioare. Dar asta nu era deloc o consolare. Adesea se făcea ora prânzului când Shukumar reușea în sfârșit să se smulgă din pat și să se ducă la parter, la cafetieră, unde își turna puținul pe care Shoba i-l lăsase, alături de o cană goală, pe blat.

Shukumar a adunat cojile de ceapă în mâini și le-a lăsat să cadă în găleata de gunoi, deasupra fâșiilor de grăsime pe care le tăiasse de pe carnea de miel. A lăsat apa să curgă în chiuvetă, punând la înmuiat cuțitul și tocătorul, apoi și-a frecat buricele degetelor cu zeama

Libris.ro

unei jumătăți de lămâie, să scape de mirosul de usturoi, o șmecherie pe care o învățase de la Shoba. Era șapte și jumătate. Pe fereastră a zărit cerul, ca o smoală de un negru delicat. Troiene inegale încă se întindeau de-a lungul trotuarelor, deși era îndeajuns de cald încât să se meargă pe afară fără pălării sau mănuși. În timpul ultimei furtuni de zăpadă, se așternuse un strat de omăt de aproape un metru, astfel încât, o săptămână întreagă, oamenii fuseseră siliți să înainteze doar în șir indian, prin șanțuri înguste. Timp de o săptămână, aceea fusese scuza lui Shukumar pentru a nu ieși deloc din casă. Numai că de acum șanțurile printre troiene se lăteau, iar apa se scurgea prin grătarele gurilor de canalizare de pe trotuar.

- Mielul n-o să fie gata decât pe la opt, a spus Shukumar. S-ar putea să trebuiască să mâncăm pe întuneric.

- Putem aprinde niște lumânări, a sugerat Shoba.

Ea și-a desfăcut părul, ținut la spate pe timpul zilei într-un coc îngrijit, și și-a smuls adidașii din picioare fără ca măcar să-și desfacă șireturile.

- O să fac un duș până se sting luminile, a spus ea în timp ce se îndrepta spre scară. Voi coborî după.

Shukumar i-a mutat geanta și adidașii lângă frigider. Ea nu fusese așa înainte. Dimpotrivă, obișnuia să-și pună haina pe un umeras, adidașii, în dulap și plătea facturile de îndată ce soseau. Dar acum se purta ca și cum casa lor ar fi fost un hotel. Faptul că fotoliul galben

cu modele *chintz*¹ din sufragerie nu se potrivea deloc cu covorul turcesc, albastru cu maro, nu o mai deranja câtuși de puțin. Pe veranda închisă din spatele casei încă mai stătea, pe șezlongul din răchită, o pungă albă, aspră, plină cu dantela pe care plănuise, cândva, să o transforme în perdele.

În vreme ce Shoba făcea duș, Shukumar s-a dus în baia de la parter și a găsit o periuță nouă în cutia lui din dulăpiorul de sub chiuvetă. Perii ei dure și ieftini i-au rănit gingiile, așa că a scuipat ceva sânge. Periuța de rezervă era doar una dintre multele depozitate într-un coșuleț de metal. Shoba le cumpăraseră pe toate când fuseseră la reduceri, în eventualitatea în care vreun vizitator s-ar fi hotărât, în ultima clipă, să rămână peste noapte la ei.

Era ceva tipic pentru ea, fiindcă era genul de persoană care se pregătea pentru surprize, fie ele bune sau rele. Dacă găsea o fustă sau o poșetă care îi plăcea, cumpăra două. Își păstra primele de la slujbă într-un cont bancar separat, pe numele ei. Dar asta nu-l deranjase: propria mamă se prăbușise complet după ce tatăl lui murise, abandonând casa în care el crescuse, mutându-se

¹ Ortografiat și *chinz* (din *chint*, „în multe culori; împestrițat“, în limba hindi), este un tip de țesătură de bumbac groasă, imprimată cu modele complicate (în general, florale), în culori vii, pe un fundal deschis la culoare, creată inițial în Golconda (în prezent, Hilderabad) și importată în Europa încă din secolul al XVII-lea (n. tr.).